

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Фізична терапія»

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
(нова редакція)

Кваліфікація: Магістр терапії та реабілітації
За спеціальністю «Фізична терапія»

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

(протокол № ___ від «26» червня 2020 р. рішення введено в дію наказом ректора від 27 червня 2020 р. №....)
Освітня програма водиться в дію з 01 вересня 2020 р.
Із змінами, внесеними згідно з рішенням Вченої ради ХДАФК (протокол № 8 від 18 червня 2024 р. № 8...)
Освітня програма водиться в дію з 01 вересня 2024 р.

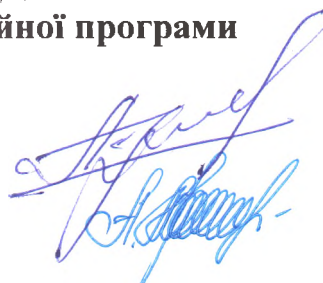
Голова Вченої ради, ректор ХДАФК

Вячеслав МУЛИК

Харків - 2024 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Проректор з науково-педагогічної роботи

Анатолій ГУБА

Начальник навчального відділу

Олена АНОСОВА

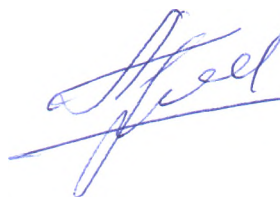
Начальник відділу забезпечення якості
вищої освіти

Наталія АБДУЛА

Розглянуто та погоджено на засіданні науково-
методичної ради (протокол №... відчервня
2024)

Голова науково-методичної ради,
проректор з науково-педагогічної
роботи,

Анатолій ГУБА

Розглянуто та погоджено на засіданні
кафедри фізичної терапії
(протокол №... відчервня 2024)

Завідувач кафедри фізичної терапії

Борис ПУСТОВОЙТ

ПЕРЕДМОВА

Розроблено та внесені зміни **робочою групою** у складі:

1. Пустовойт Борис Анатолійович, д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри фізичної терапії – керівник робочої групи (гарант освітньої програми);
2. Калмиков Сергій Андрійович, доцент кафедри фізичної терапії, канд. мед. наук, доцент;
3. Торяник Інна Іванівна, д-р мед. наук, професор кафедри фізичної терапії;
4. Пашкевич Святослава Адамівна, доцент кафедри фізичної терапії, канд. мед. наук, доцент.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Білостоцький А.І., директор ТОВ «Медичний центр фізичної реабілітації та спортивної медицини «Кінезіо», кандидат медичних наук
2. Парунова В.В., головний лікар КНП «Міська дитяча поліклініка №4» ХМР
3. Латогуз С І, завідувач кафедри спортивної фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії та ерготерапії канд. медичних наук, доцент

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Чумаченко Олена Станіславівна, канд. мед наук, директор КНП «Міська поліклініка №8» Харківської міської ради.
2. Волкова Раїса Дмитрівна, голова районного комітету Шевченківської організації профспілки працівників охорони здоров'я м. Харкова.
3. Устинова Вікторія, здобувач вищої освіти, група МД-17, ХДАФК

**1. Профіль освітньої програми
зі спеціальності 227 – Терапія та реабілітація
за спеціалізацією 227.1 Фізична терапія**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківська державна академія фізичної культури Кафедра фізичної терапії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) Освітня кваліфікація – магістр фізичної терапії
Офіційна назва програми	Освітньо-професійна програма «Фізична терапія»
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом магістра, одиночний, 120 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 9 місяців
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – магістр Спеціальність – 227 Фізична терапія, ерготерапія Освітня програма – Фізична терапія
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України Сертифікат про акредитацію Серія АД №21000076 Наказ МОН України від 14.03.2016 №434л Строк дії сертифіката до 01 липня 2026 р.
Цикл / рівень	НПК України – 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Для здобуття ступеня вищої освіти необхідна наявність ступеня бакалавра напряму підготовки «Здоров'я людини», спеціальностей «Фізична реабілітація» та «Фізична терапія, ерготерапія»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Планове оновлення освітньо-професійної програми після введення в дію стандарту
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://hdafk.kharkov.ua
2 – Мета освітньої програми	
Забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців в галузі охорони здоров'я зі спеціальності 227 – Фізична терапія, ерготерапія, здатних створювати, реалізовувати та корегувати індивідуальну програму фізичної терапії з метою покращення функціональних можливостей, підвищення рівня рухової активності та здоров'я осіб різного віку та можливостей; підготовка до науково-дослідної та викладацької діяльності.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань – 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність – 227 «Фізична терапія, ерготерапія» Предметна спеціалізація – 227.1 «Фізична терапія»
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі охорони здоров'я за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія. Ключові слова: фізична терапія, ерготерапія.

Особливості програми	Інтегрована підготовка, що поєднує наукову та практичну спрямованість навчання з питань фізичної терапії, ерготерапії осіб при різних нозологіях. Обов'язковими для всіх студентів є: клінічна практика у терапевтичній, неврологічній клініці, в педіатрії, при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату та науково-дослідна практика.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники спроможні обіймати посади: 222.9 Фізичний терапевт (https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2331282-18); 85.42 Вища освіта; та інші посади, кваліфікаційні вимоги яких передбачають наявність ступеня магістра, у суб'єктах господарювання та не мають специфічних вимог
Подальше навчання	Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Використовується студентоцентроване та проблемно-орієнтоване навчання, навчання через науково-дослідну та клінічну практику, навчально-тренувальний процес та самонавчання. Основні види занять: лекції, практичні заняття в малих групах, самостійна робота, консультації з викладачами, написання наукових статей, участь в наукових дослідженнях.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS), яка конкретизується за національною системою. Види контролю: поточний, тематичний, підсумковий, самоконтроль. Усні та письмові екзамени, практика, презентації, тези, аналітичні та наукові статті, кваліфікаційна магістерська робота.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з порушеннями функції органів та систем, провадити наукову та навчальну діяльність із застосуванням положень, теорій і методів медико-біологічних, педагогічних, соціальних наук та фізичної терапії в умовах комплексності та невизначеності.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до аналізу медичних, соціальних та особистісних проблем на основі біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності (МКФ).
	ЗК 2. Здатність виявляти, формулювати і вирішувати проблеми пацієнта/клієнта, застосовуючи у практичній діяльності базові знання, клінічне та рефлексивне мислення.
	ЗК 3. Здатність оцінювати, критично обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у практичній діяльності.
	ЗК 4. Здатність проводити наукові дослідження відповідного рівня, публікувати результати в українських та міжнародних наукових виданнях.
	ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї, брати участь у інноваційних проектах для вирішення клінічних, наукових та освітніх завдань.
	ЗК 6. Здатність працювати автономно, проявляти наполегливість та відповідальність щодо поставлених завдань і обов'язків.

	ЗК 7. Здатність ефективно працювати у складі мультидисциплінарної команди.
	ЗК 8. Здатність до ефективного письмового та усного професійного міжособистісного спілкування з клієнтами, членами мультидисциплінарної команди, фахівцями охорони здоров'я, соціальної та освітньої галузей.
	ЗК 9. Здатність адаптовуватися та знаходити оптимальне рішення у нових ситуаціях, співпрацюючи з пацієнтом/клієнтом і членами мультидисциплінарної команди.
	ЗК 10. Здатність обирати методи діяльності з позиції їх релевантності, валідності, надійності та планувати технології їх реалізації.
	ЗК 11. Здатність керувати, мотивувати людей рухатися до спільної мети, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
	ЗК 12. Здатність діяти згідно професійного Етичного Кодексу фізичного терапевта або ерготерапевта та цінувати індивідуальні та культурні відмінності між пацієнтами/клієнтами, членами мультидисциплінарної команди.
	ЗК 13. Здатність здійснювати освітню діяльність.
	ЗК 14. Здатність виконувати експертну роль з питань професійної ідентичності та компетентності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)	ФК 01. Здатність розуміти складні патологічні процеси та порушення, які піддаються корекції заходами фізичної терапії.
	ФК 02. Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування.
	ФК 03. Здатність проводити фізичну терапію осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.
	ФК 04. Здатність аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію
	ФК 05. Здатність обстежувати та визначати функціональний стан, рівень фізичного розвитку, рухові та інші порушення осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією.
	ФК 06. Здатність допомагати пацієнту/клієнту зрозуміти, сформулювати та реалізувати власні потреби.
	ФК 07. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії.
	ФК 08. Здатність визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта.
	ФК 09. Здатність контролювати стан пацієнта/клієнта зі складними та мультисистемними порушеннями відповідними засобами й методами.
	ФК 10. Здатність до ведення фахової документації.
	ФК 11. Здатність впроваджувати сучасні наукові дані у практичну діяльність.
	ФК 12. Здатність брати участь у навчальних програмах як клінічний керівник/методист навчальних практик.
	ФК 13. Здатність здійснювати менеджмент у фізичній терапії,

	керувати роботою асистентів та помічників.
	ФК 14. Здатність діяти самостійно в умовах професійної ізоляції.
	ФК 15. Здатність здійснювати підприємницьку діяльність у фізичній терапії.
7 – Програмні результати навчання	
ПРН 01	Демонструвати знання біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності та умінь аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта: - розуміти постійний зв'язок і взаємовплив фізичної, когнітивної, емоційної, соціальної та культурної сфер людського життя; - вміти трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП); - здатність розуміти етіологію, патогенез та саногенез при складній прогресуючій та мультисистемній патології у контексті практичної діяльності у фізичній терапії; - вміти аналізувати та враховувати вплив соціальних та особистісних чинників на рухову активність пацієнта/клієнта.
ПРН 02	Демонструвати вміння аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію: - вміти аналізувати інформацію від лікаря та з історії хвороби; - вміти аналізувати інформацію від інших фізичних терапевтів та фахівців, залучених до реабілітації.
ПРН 03	Демонструвати здатність проводити фізичну терапію пацієнтів/ клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями: - проводити фізичну терапію немовлят, дітей, підлітків, пацієнтів/клієнтів зрілого та літнього віку. - проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів з різними нозологіями; - застосовувати заходи фізичної терапії при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях; - проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різних професійних груп з різними умовами праці.
ПРН 04	Демонструвати здатність знаходити, вибирати, оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності: - формулювати пошуковий запит, працювати з первинними та вторинними базами даних; - коректувати свою практичну діяльність згідно практики заснованій на доказах; - порівнювати нові данні із загальноприйнятими підходами до фізичної терапії; - застосовувати нові науково-довказові дані, діючи у межах затверджених клінічних настанов/протоколів; - формувати зміст освітнього процесу в залежності від нових науково-довказових даних.
ПРН 05	Демонструвати вміння визначати функціональний стан осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією.
ПРН 06	Проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі: збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя (включно з професійним анамнезом);

	• збирати інформацію про загальний стан пацієнта (стан свідомості, конституція) та зовнішній вигляд; • визначати особливості рухової активності пацієнта до травми чи захворювання; • визначати особливості виникнення та динаміки симптомів; • виявляти зв'язок між особливостями рухової активності пацієнта/клієнта та скаргами і симптомами.
ПРН 07	Демонструвати вміння визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини.
ПРН 08	Демонструвати вміння виконувати обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій: • враховувати протипокази та застереження до проведення обстеження залежно від стану пацієнта та характеру проведеного лікування; • безпечно та ефективно використовувати методи, обладнання й інструменти для визначення та вимірювання змін на рівні структури та тіла діяльності та участі; • пояснювати пацієнту/клієнту суть обстеження та попереджати про можливі реакції; • визначати ступінь контролю за рухом; • проводити аналіз нормальної та патологічної ходи; • застосовувати тести та модифіковані шкали для оцінки сили м'язів, спастичності, когнітивних функцій, рухової функції, рухової активності, побутових можливостей та функціональної незалежності; • збирати та проводити аналіз результатів; • виявляти основні симптоми, синдроми та порушення серцево-судинної та дихальної, нервової систем і опоро-рухового апарату.
ПРН 09	Демонструвати вміння спілкування з пацієнтом/клієнтом, проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та очікуваних результатів фізичної терапії: • пояснити ефективність вправ та змін оточення для відновлення і підтримки здоров'я; • пояснити необхідність профілактичних заходів фізичної терапії.
ПРН 10	Демонструвати вміння прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології: • визначати доцільність проведення фізичної терапії; • вміти визначати цільовий/очікуваний рівень результатів втручання таких як відновлення, підтримка, формування компенсацій, сповільнення втрати, профілактика вторинних ускладнень; • визначати пріоритетність застосування заходів фізичної терапії при складній прогресуючій та мультисистемній патології.
ПРН 11	Демонструвати вміння встановлювати цілі втручання: • визначати наявні ресурси; • формулювати цілі для реалізації потреб пацієнта/клієнта; • узгоджувати цілі фізичної терапії з цілями лікувальним процесом; • визначати пріоритетні цілі втручання.
ПРН 12	Демонструвати вміння розробляти технологію втручання • обирати та узгоджувати відповідні методи, засоби та форми фізичної терапії для досягнення встановлених цілей; • обирати методи, засоби та форми фізичної терапії, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

	• надати пацієнтам/клієнтам програму для самостійного виконання.
ПРН 13	Демонструвати уміння реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії відповідно до наявних ресурсів і оточення. • уміння використовувати наявні та мобілізувати нові ресурси; • дотримуватись клінічного обґрунтування при досягненні цілі; • уміння адаптовувати практичну діяльність до змінних умов; • демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики. • розуміти процеси, які відбуваються в організмі пацієнта/клієнта під час руху, використовувати ці знання з метою розвитку або відновлення рухових функцій (фізичних якостей, умінь та навичок); • демонструвати уміння здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму, активності та участі; • пояснювати та демонструвати виконання терапевтичних вправ/дій, налагоджувати зворотній зв'язок з пацієнтом/клієнтом, за потреби коректувати та перефразовувати інструкції; • навчати пацієнта/клієнта самоконтролю; • навчати пацієнта/клієнта застосувати принципи безпечної самостійної діяльності чи самоогляду, у період між терапевтичними заходами.
ПРН 14	Демонструвати уміння здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програм фізичної терапії: • виявляти, підбирати, безпечно та ефективно використовувати обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта, методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі; • дотримуватися стандартів під час вимірювання результатів; • враховувати дані самоконтролю пацієнта/клієнта; • визначати терапевтичний вплив реабілітаційних заходів; • визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження; • інформувати пацієнта/клієнта про результати втручання; • визначати ставлення пацієнта/клієнта до результатів втручання.
ПРН 15	Демонструвати уміння коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів. • регулювати частоту занять, тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів; • змінювати за потреби засоби, методи та форми фізичної терапії; • коригувати рухову активність пацієнта/клієнта відповідно до його згоди; • спільно з пацієнтом/клієнтом координувати реалізацію реабілітаційного плану; • виконати оцінювання ефективності самостійної діяльності пацієнта/клієнта; • спільно з пацієнтом/клієнтом приймати рішення про тимчасове припинення або завершення втручання.
ПРН 16	Постійно дотримуватись безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта/клієнта: • сприймати особливості середовища та право на приватне життя і конфіденційність; • виявляти фактичний і потенційний ризик, небезпеку та відповідним чином реагувати на неї; • узагальнювати усі результати обстеження і складати відповідний план професійних дій, враховуючи усі заходи безпеки та протипокази щодо кожної дії; • виявляти готовність, у разі невизначеності, звертатися по допомогу чи

	скеровувати пацієнта/клієнта до іншого фахівця сфери охорони здоров'я.
ПРН 17	Демонструвати уміння проводити самостійну практичну діяльність: • ідентифікувати межі власної професійної діяльності; • демонструвати відповідальність за власні професійні рішення та дії; • ідентифікувати ролі та обов'язки інших фахівців сфери охорони здоров'я; • приймати найкращі можливі рішення, виходячи з принципу науково доказової діяльності; • демонструвати готовність у разі невизначеності звертатися по допомогу до іншого фахівця; • демонструвати готовність бути відповідальним за наслідки професійної діяльності перед суспільством та іншим фахівцями.
ПРН 18	Демонструвати уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді: • враховувати чинники, які можуть впливати на ефективність спілкування; • визначати і інтерпретувати невербальні методи спілкування; • демонструвати навички уважного слухача та вміння правильно поставити запитання; • демонструвати професійне та зрозуміле спілкування з пацієнтом/ клієнтом, опікунами, членами сім'ї, близькими та усіма учасниками реабілітаційного процесу; • перевіряти чи пацієнт/клієнт розуміє надану інформацію; • вибрати відповідні методи спілкування враховуючи особливості стану конкретного пацієнта/клієнта; • дотримуватися спілкування з пацієнтом/клієнтом, між пацієнтом/клієнтом та іншими особами, враховувати культурні та мовні особливості; • демонструвати навички усного та письмового спілкування іноземною мовою (мовами) у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом; • дотримуватися етики ділового спілкування; складати різні види документів, у тому числі іноземною мовою (мовами); • визначити, якою мовою пацієнт/клієнт володіє найкраще; • використовувати термінологію і пояснення прийнятні для культури, віку і статі пацієнта/клієнта та його опікунів/родичів; • опрацьовувати і записувати отриману інформацію належним чином.
ПРН 19	Демонструвати уміння проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.
ПРН 20	Здатність брати участь у навчальних програмах як клінічний керівник/методист навчальних практик.
ПРН 21	Демонструвати уміння здійснювати викладацьку діяльність: • демонструвати, пропагувати і сприяти здоровому способу життя; • застосовувати навчальні принципи у практичній діяльності; • визначати і розуміти навчальні принципи; • обговорювати такі навчальні принципи, як визначення стилю навчання, індивідуальні та групові заняття, рефлексивні заняття, зорієнтовані на мету, зорієнтовані на студента, надавання і отримання відгуків; • розробляти навчальний план, який включатиме посилання на сучасні наукові дослідження; • розробити засоби оцінки; • вибирати навчальні ресурси, планувати і проводити навчання відповідно до потреб пацієнта/клієнта та особливостей середовища; • виявляти індивідуального користувача або групу користувачів;

	- оцінити потреби пацієнта/клієнта для того, щоб вибрати належні ресурси і оточення; - вибирати належний метод надання послуг, залежно від потреб пацієнта/клієнта чи розміру групи; - виявляти існуючі ресурси або створювати науково доказові ресурси; - організувати приміщення, необхідне обладнання та забезпечити інформацією; - визначити навчальні завдання, змістове наповнення курсу та вибрати рівень розуміння; - написати навчальну мету та завдання і спланувати формат та послідовність навчальних занять для кращого засвоєння матеріалу; - проводити заплановані навчальні заняття; - пояснювати інформацію у найбільш ефективний спосіб; - оцінити результати навчання та, при потребі, здійснити її корекцію; - підготувати форми оцінювання; - заохочувати слухачів висловлювати свої відгуки; - аналізувати відгуки; - адаптувати навчальний план; - повторно оцінювати новий навчальний план; - використовувати відповідну форму навчання; - пристосовувати навчальне середовище до культурних, вікових, гендерних та індивідуальних чи сімейних особливостей пацієнтів/клієнтів; - користуватися термінологією та мовою, що відповідає культурним, віковим, гендерним та індивідуальним чи сімейним особливостям пацієнтів/клієнтів; - сприяти використанню перекладу та письмової інформації, представленої відповідною мовою.
ПРН 22	Демонструвати професійний розвиток та планувати його: - демонструвати вміння оцінювати себе критично; - демонструвати вміння представити і оцінити власний досвід, а також визначити навчальні завдання; - демонструвати поглиблення базових знань з допомогою самоосвіти; - розробляти та удосконалювати план безперервного професійного розвитку; - вдосконалювати знання і досвід в процесі вивчення досвіду колег та свого власного, брати участь у вивченні досвіду колег; - вносити необхідні зміни в свою діяльність відповідно до результатів оцінювання.
ПРН 23	Демонструвати уміння здійснювати науково дослідну діяльність: - знайти, аналізувати та використовувати необхідну фахову інформацію; - застосовувати пошуковий процес; - розробляти і модифікувати пошукові стратегії; - вибирати доступні ресурси, такі, як електронні бази даних; - пояснювати різні методи статистичного аналізу стосовно різних форм дослідження; - пояснювати можливі етичні наслідки та вимоги під час досліджень у сфері охорони здоров'я, розуміти процес критичного аналізу; - демонструвати використання критичного підходу під час процесу інтерпретації; - знайти відповідні критерії для оцінки якості різного типу літератури; - демонструвати знання основи біо-медичних статистичних даних; - критично аналізувати належний підбір наукових праць; - демонструвати розуміння методів дослідження та уміння доповідати у науковому форматі;

	• описувати відповідні методи дослідження, які можуть використовуватися для вивчення різноманітних дослідницьких питань; • розуміти базові цінності різних дослідницьких парадигм для досліджень у фізичній терапії; • демонструвати базове розуміння процесів дослідження; • описувати основні елементи форм досліджень; • описувати різні методи збору даних; • розуміти етичні норми дослідницького процесу, включаючи поняття згоди і неприпустимості плагіату; • використовувати належний формат, виходячи з методу наукового дослідження; • використовувати стандартизований формат ведення записів; • застосовувати цитування при використанні відомого наукового методу; • демонструвати здібності синтезувати інформацію, отриману з кількох джерел; • демонструвати уміння представляти дані наукових досліджень, використовуючи різноманітні методи презентації різним категоріям слухачів; • інтегрувати сучасні наукові дані у практичну діяльність; • критично аналізувати існуючу практику фізичної терапії, посилаючись на сучасну наукову літературу; • обґрунтовувати практичну діяльність фізичної терапії, посилаючись на сучасні наукові дослідження; • обговорити принципи науково обґрунтованого навчання, критичного аналізу і синтезу літератури та думки експертів і використання усіх найкращих сучасних надбань у роботі з пацієнтом/клієнтом; • пояснити процеси клінічного обґрунтування для підтвердження обраного підходу фізичної терапії; • обґрунтовувати обраний підхід фізичної терапії; • посилаючись на сучасні наукові дослідження; • брати участь у презентаціях та аналізах наукових досліджень; • аргументувати доцільність науково обґрунтованого навчання.
ПРН 24	Дотримуватись основних юридичних та етичних вимог, провадити діяльність зі згоди пацієнта/клієнта: • слідувати законодавчим актам, що стосуються фахівців сфери охорони здоров'я України; • дотримуватись меж загальної сфери професійної діяльності; • дотримуватись Етичного Кодексу фізичного терапевта; • діяти згідно власних професійних рішень; • вести записи результатів фізичної терапії; • використовувати лише ті аббревіатури і термінологію, яка є прийнятною для даної установи; • проявляти повагу до пацієнта/ клієнта; • проявляти емпатію; • дотримуватись ефективного спілкування; • дотримуватись медичного права; • розуміти необхідність отримання згоди як з боку пацієнта/клієнта, так і з боку надавача послуг; • розуміти принципи отримання згоди, у випадках, коли пацієнт/клієнт є недостатньо компетентним, або не спроможний дати згоду; • повідомляти пацієнту/клієнту інформацію про кожну процедуру, що виконується; • отримувати і записувати згоду пацієнта/клієнта на проведення кожної

	процедури; • сприймати та поважати потребу пацієнта/клієнта у спілкуванні; • сприймати та поважати культурні відмінності; • обговорювати вплив культури на можливості проведення фізичної терапії.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Проектна група: 1 доктор наук, професор, 2 кандидата наук, доцента. – Пустовойт Борис Анатолійович – голова проектної групи, завідувач кафедри фізичної терапії, д-р мед. наук (14.01.21 – Травматологія та ортопедія), професор; – Торяник Інна Іванівна, д-р мед. наук, професор кафедри фізичної терапії; – Калмиков Сергій Андрійович – член проектної групи, доцент кафедри фізичної терапії, канд. мед. наук (14.01.24 – Лікувальна фізкультура та спортивна медицина), доцент; – Пашкевич Святослава Адамівна – член проектної групи, доцент кафедри фізичної терапії, канд. мед. наук (14.02.01– Гігієна та професійна патологія), доцент. Переважна більшість науково-педагогічних працівників, залучених до реалізації освітньої складової освітньо-професійної програми мають науковий ступінь та/або вчене звання та є штатними співробітниками ХДАФК. Усі науково-педагогічні працівники мають підтверджений рівень наукової і професійної активності.
Матеріально-технічне забезпечення	Для здійснення освітньої діяльності Харківська державна академія фізичної культури має свою матеріально-технічну базу, яка поновлюється паралельно з розвитком і розширенням діяльності академії. Навчальні аудиторії, кабінети та лабораторії забезпечені необхідним устаткуванням і меблями, які відповідають програмі підготовки з дисциплін. Навчальні та навчально-допоміжні приміщення відповідають стандартним нормам та вимогам. <u>Матеріально-технічна база академії включає такі об'єкти:</u> 1. Головний навчальний корпус – чотириповерхова споруда загальною площею 7334,1 м². Аудиторний фонд корпусу має площу 2369,0 м² та налічує 41 аудиторію, 3 з яких лекційні. Також у корпусі розміщені: дві спортивні зали загальною площею 233,6 м², які використовуються як гімнастична та зала важкої атлетики; приміщення бібліотеки (зала для видачі літератури та книгосховище) загальною площею 72,9 м²; читальна зала та зала електронної бібліотеки з підключенням мережі «Інтернет» на 11 посадкових місць. Загальна площа цих приміщень складає 54,0 м²; три комп'ютерні класи площами 53,9 м², 45,8 м² та 54,0 м²; проблемна науково-дослідна лабораторія площею 45,7 м²; видавничо-редакційний відділ – 23,4 м². 2. Спортивний комплекс – споруда загальною площею 1388,4 м². До складу комплексу входять: велика спортивна ігрова зала площею 706,4 м²; мала спортивна зала площею 151,2 м². 3. Гуртожитки № 1 та № 2 – дев'ятиповерхові споруди загальною площею 14157,1 м².

	4. Навчальна вело-лижна база – одноповерхова споруда площею 390,7 м². Площа земельної ділянки бази складає 993,7 м². 5. Стадіон «Піонер» з площею земельної ділянки 12343,8 м². Має футбольне поле, два тенісні корти, бігові доріжки, інші майданчики. Капітальних будівель не має. 6. Їдальні та буфети – кафе «Афіна» 188,2 м². Має 70 посадочних місць. Санітарно-епідеміологічне обстеження навчального корпусу та перевірка додержання вимог законодавства у сфері пожежної безпеки проводиться щороку. Забезпеченість навчальних корпусів теплом, водою, газом та електроенергією проводиться централізовано з міських інженерних мереж. Усі наявні приміщення (навчальні, побутові, спортивні та ін.) відповідають санітарним нормам і правилам, державним будівельним нормам України ДБН В2.2-3-97 «Будинки та споруди навчальних закладів», що затверджені наказом Держкоммістобудування України від 01.01.1998 року зі змінами від 1 липня 2012 року. В академії знаходиться лижна база за адресою вул. Макаренка, 17 (лісопарк), критий зал обладнаний для занять художньою та спортивною гімнастикою; критий зал обладнаний для спортивних ігор; зал обладнаний дзеркалами та хореографічними станками для занять ритмікою і хореографією (розташовані за адресою вул. Клочківська, 99). З метою вільного пересування осіб з <u>малою мобільністю</u> у Харківській державній академії фізичної культури забезпечено необхідний доступ до обладнаних туалетних кімнат. На сьогодні проводяться ремонтні роботи у ході яких планується установка пандусів на сходах для забезпечення доступу до навчальних аудиторій. Забезпеченість гуртожитками здобувачів вищої освіти, іноземців та осіб без громадянства здійснюється академією в повному обсязі. Умови проживання в гуртожитках відповідають чинним санітарним нормам і задовольняють потреби іноземців та осіб без громадянства. Наявного обладнання є достатньо для провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти з підготовки здобувачів другого <u>(магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»</u>.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Для інформаційного забезпечення здобувачів вищої освіти в Академії функціонує бібліотека, яка містить багатогалузевий книжковий фонд, який налічує понад 73,6 тисяч примірників навчальної, наукової, художньої та іншої літератури українською, російською та іноземними мовами (5 мовами світу), з них: навчальної літератури - 60% від загальної кількості фонду; наукової літератури (довідкова, наукова, науково-популярна, інструктивно-методична) - 23%, іншої – 17%. Фонд періодичних видань, відображений в щорічних звітах та зведеному плані періодичних видань вишів м. Харкова. Наукова бібліотека забезпечує доступ до навчальної та наукової інформації на різноманітних носіях (підручники, навчальні посібники, періодика, електронні документи, CD-ROMи, бази даних, у тому числі, бази даних Інтернет і ін.) у

	достатній кількості, що задовольняє потребу учасників освітнього процесу на 100%. Бібліотека академії має електронний архів (репозитарій) повнотекстових документів науковців, викладачів, аспірантів, магістрантів, а також студентів академії наукового та навчально-методичного призначення: монографії, наукові статті, матеріали наукових конференцій, дисертації, а також автореферати дисертацій і методичні рекомендації. Доступ до бази даних Web of Science та Scopus з будь-якого комп'ютера університету для здійснення наукових досліджень. Бібліотека є важливим структурним підрозділом Академії, що забезпечує доступність до інформації, підвищення рівня знань, ефективний розвиток освітньої і наукової діяльності та задоволення інформаційних потреб науково-педагогічних працівників та студентів. У навчальному корпусі Академії функціонує читальна зала та зала електронної бібліотеки з підключенням мережі «Інтернет» на 11 посадкових місць. Загальна площа приміщення складає 54,0 м². Усі комп'ютери навчальних аудиторій та комп'ютери кафедр, які обслуговують спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія», об'єднані в локальну комп'ютерну мережу, що підключена і взаємодіє з Інтернетом. Кафедри мають спеціалізовані кабінети для проведення навчальних занять за всіма дисциплінами навчальних планів, обладнані відповідним технічним оснащенням з фаху, мультимедійними проекторами, сучасними стандартними обчислювальними приладами та літературою.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна мобільність здійснюється на підставі Закону України «Про Вищу освіту» та угодами між закладами вищої освіти України Міжнародна кредитна мобільність
Міжнародна кредитна мобільність	Національна мобільність здійснюється на підставі Закону Чинні угоди за затвердженою програмою мобільності між Харківською державною академією та іншими закордонними університетами.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться за загальних умов з додатковою мовною підготовкою відповідно до ліцензії Міністерства освіти і науки України

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти/курскові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОП (ОК)			
ОК 1.	Актуальні питання фізичної терапії у неврологічній клініці	6	іспит
ОК 2.	Комунікативні аспекти лінгвістики з української мови	5	диф. залік
ОК 3.	Статистична обробка та аналіз наукових даних	4	іспит
ОК 4.	Охорона праці в галузі та цивільний захист	4	іспит
ОК 5.	Внутрішні захворювання	4	залік
ОК 6.	Актуальні питання фізичної терапії у терапевтичній клініці	5	іспит
ОК 7.	Сегментарно-рефлекторний та точковий масаж	4	іспит
ОК 8.	Клінічна практика у неврологічній клініці	6	диф. залік
ОК 9.	Науково-дослідна практика	4	диф. залік
ОК 10.	Сучасна світова філософія	3	іспит
ОК 11.	Фізична терапія в педіатрії	5	іспит
ОК 12.	Ортопедія та травматологія	4	іспит
ОК 13.	Актуальні питання фізичної терапії при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату та хірургічних захворюваннях	6	іспит
ОК 14.	СПА масаж	4	іспит
ОК 15.	Клінічна практика в терапевтичній клініці	6	диф. залік
ОК 16.	Клінічна практика при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату	6	диф. залік
ОК 17.	Клінічна практика в педіатрії	6	диф. залік
ОК 18.	Кваліфікаційна робота	8	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		90	
2. Вибіркові компоненти ОП*			
Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки			
ВК 1.1.	Вища освіта України та Болонський процес	3	залік
ВК 1.2.	Основи професійного спілкування	3	залік
ВК 1.3.	Логіка	3	залік
ВК 1.4.	Інтелектуальна власність	3	залік
Цикл фундаментальної підготовки			
ВК 2.1.	Основи наукових знань у фізичній терапії при м'язовій діяльності	3	залік
ВК 2.2.	Комп'ютерні навчальні та психодіагностичні системи	3	залік
ВК 2.3.	Психологічна реабілітація	3	залік
ВК 2.4.	Інформаційно-комунікаційні системи у фізичній терапії	3	залік
Цикл професійно-прикладної підготовки			
ВК 3.1.	Фізична терапія у протезуванні та ортезуванні	3	залік
ВК 3.2.	Основи рефлексотерапії	3	залік
ВК 3.3.	Фітотерапія	3	залік
ВК 3.4.	Фізична терапія при спортивній травмі	3	залік
ВК 3.5.	Апаратна фізіотерапія при захворюваннях опорно-рухового апарату	3	залік

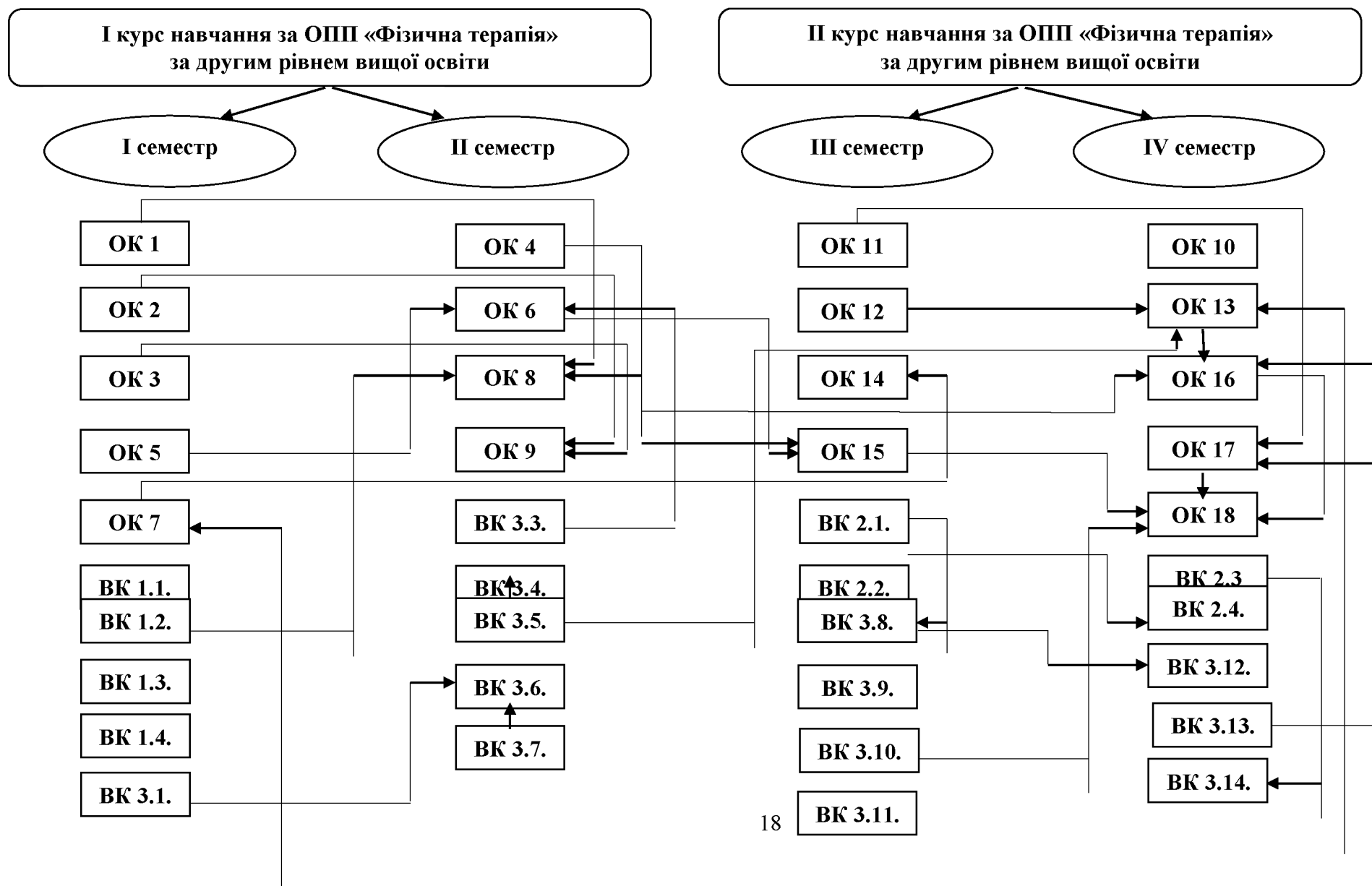
ВК 3.6.	Фізична терапія після ендопротезування суглобів	3	залік
ВК 3.7.	Технічні засоби у фізичній терапії	3	залік
ВК 3.8	Постізометрична релаксація	3	залік
ВК 3.9	Фізична терапія при онкозахворюваннях	3	залік
ВК 3.10	Фізична терапія в геронтології та геріатрії	3	залік
ВК 3.11	Фізична терапія при бойовій травмі	3	залік
ВК 3.12	Мануальна терапія	3	залік
ВК 3.13	Методи обстеження у фізичній терапії	3	залік
ВК 3.14	Фізична терапія дітей з органічними ураженнями нервової системи	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		30	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		120	

* Здобувачі вищої освіти обирають певну кількість компонентів з першого та другого вибірових блоків, а саме:

на 1 році здобуття освіти – з 15 кредитів: 1 компонент (3 кредити ЄКТС) з 4 компонентів першого вибірового блоку (ВК 1.1. - ВК 1.4.) та 4 компоненти (12 кредитів ЄКТС) з 7 компонентів третього вибірового блоку (ВК 3.1.- ВК 3.7.);

на 2 році здобуття освіти – з 15 кредитів: 1 компонент (3 кредити ЄКТС) з 4 компонентів другого вибірового блоку (ВК 2.1. - ВК 2.4.) та 4 компоненти (15 кредитів ЄКТС) з 7 компонентів третього вибірового блоку (ВК 3.8. - ВК 3.14)

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми «Фізична терапія»

BK 3.2.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» предметної спеціалізації 227.1 «Фізична терапія» передбачає складання практично-орієнтованого комплексного державного іспиту з дисциплін професійної підготовки, який проводиться у формі комплексного атестаційного екзамену та виконання кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: магістр фізичної терапії.

Атестація здійснюється екзаменаційною комісією, склад якої затверджується ректором академії, відповідно до вимог стандарту вищої освіти після виконання студентом навчального плану.

Результати атестації визначаються оцінками за 100-бальною (рейтинговою) шкалою Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS), яка конкретизується за національною системою.

Практично-орієнтованим комплексним державним іспитом оцінюється набуття загальних та спеціальних компетентностей, необхідних для здійснення заходів фізичної терапії при порушенні опорно-рухового апарату, дихальної, серцево-судинної та нервової систем в умовах наближених до професійної діяльності.

Кваліфікаційна робота – це самостійна індивідуальна робота з елементами дослідництва й інновацій, яка є підсумком теоретичної та практичної підготовки в рамках нормативної та варіативної складових освітньо-професійної програми підготовки магістра. Кваліфікаційна робота містить розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми у галузі фізичної терапії.

У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена до захисту на офіційному сайті або у репозитарії Харківської державної академії фізичної культури.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

5. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

В Академії функціонує система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення освітнього процесу необхідними ресурсами, у тому числі для самостійної роботи студентів за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 7) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших заходів.

Система забезпечення Академією якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

6. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	ЗК 14	ФК 01	ФК 02	ФК 03	ФК 04	ФК 05	ФК 06	ФК 07	ФК 08	ФК 09	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 13	ФК 14	ФК 15
ОК 1	+														+	+													
ОК 2	+														+	+						+							
ОК 3	+										+		+		+	+	+					+	+				+		
ОК 4		+																+											
ОК 5	+										+				+	+						+					+		
ОК 6				+									+															+	
ОК 7										+														+					
ОК 8							+		+		+						+			+	+						+	+	
ОК 9								+				+																	
ОК 10						+																		+					
ОК 11		+			+													+							+				+
ОК 12	+						+					+			+			+	+		+		+						+
ОК 13							+	+				+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК 14							+	+				+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК 15			+	+									+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК 16							+	+				+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК 17			+			+								+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК 18			+							+							+		+		+	+		+					
БК 1.1.			+				+			+								+							+				
БК 1.2	+	+	+				+			+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
БК 1.3										+			+												+		+		+
БК 1.4				+				+					+														+		+
БК 2.1.										+			+									+	+						+
БК 2.2	+	+	+			+	+									+		+					+						
БК 2.3	+										+									+									
БК 2.4			+										+								+			+	+				+
БК 3.1		+	+												+	+										+	+		
БК 3.2		+	+				+			+						+									+				
БК 3.3	+	+					+								+	+		+	+										
БК 3.4	+						+		+			+				+		+					+						
БК 3.5		+																	+				+						
БК 3.6		+	+				+		+							+		+		+			+						
БК 3.7		+	+													+		+	+	+			+						
БК 3.8										+											+								
БК 3.9							+								+		+		+		+	+							
БК 3.10							+								+		+		+		+	+							
БК 3.11							+										+		+		+	+							
БК 3.12							+													+	+	+							
БК 3.13							+												+		+	+	+						
БК 3.14							+								+		+		+		+	+							

7. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

	ІР 01	ІР 02	ІР 03	ІР 04	ІР 05	ІР 06	ІР 07	ІР 08	ІР 09	ІР 10	ІР 11	ІР 12	ІР 13	ІР 14	ІР 15	ІР 16	ІР 17	ІР 18	ІР 19	ІР 20	ІР 21	ІР 22	ІР 23	ІР 24
ОК 1	+	+																+						
ОК 2	+	+																+						
ОК 3	+	+	+			+		+		+	+	+	+	+	+	+			+					
ОК 4						+				+	+	+	+	+	+	+								+
ОК 5			+			+				+	+	+	+	+	+	+		+						
ОК 6																					+			+
ОК 7				+														+					+	
ОК 8			+			+				+	+	+	+	+	+	+		+						
ОК 9																		+			+			
ОК 10																								+
ОК 11																						+		
ОК 12	+	+		+	+											+						+		+
ОК 13		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+
ОК 14		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+
ОК 15	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+								
ОК 16		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+					+
ОК 17	+		+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+
ОК 18	+			+								+	+										+	
БК 1.1		+										+				+								
БК 1.2	+	+	+		+				+	+	+	+	+	+	+	+								
БК 1.3				+														+					+	+
БК 1.4																		+			+	+	+	
БК 2.1		+																			+	+	+	
БК 2.2		+		+		+																		
БК 2.3	+								+									+						+
БК 2.4				+																				+
БК 3.1		+																						
БК 3.2		+										+				+								
БК 3.3	+	+						+				+												+
БК 3.4		+						+				+										+		+
БК 3.5			+			+				+	+	+	+	+	+	+		+						
БК 3.6					+		+	+																
БК 3.7	+	+		+		+													+					+
БК 3.8	+					+			+															+
БК 3.9	+		+		+			+		+	+	+												
БК 3.10	+			+		+					+	+	+											
БК 3.11	+			+		+					+	+	+											
БК 3.12			+									+												
БК 3.13	+				+		+	+						+										
БК 3.14	+		+		+					+	+	+												